

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

หนังสือเรียน

อิสลามศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนกลาง

อรรถาธิบายอัล-กุรอาน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเล่มนี้มีอาจะฮ์อัล-กุรอาน ควรจัดเก็บในสถานที่ที่เหมาะสม

หนังสือเรียน
อิสลามศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

อรรถาธิบายอัล-กุรอาน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทรศัพท์ 0 2288 5743 โทรสาร 0 2628 5335

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการจัดพิมพ์

ISBN : 978-974-01-9613-6

พิมพ์ครั้งที่ : 1

พ.ศ. : 2554

จำนวนพิมพ์ : 30,000 เล่ม

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

2249 ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310

โทรศัพท์ 0 2538 3033, 0 2514 4033 โทรสาร 0 2539 9956

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อนำหลักคำสอนของศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สำหรับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธา และปฏิบัติตนตามหลักการศาสนาอิสลาม มีคุณธรรมและจริยธรรมสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือเรียนอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาอรรถาธิบายอัล-กุรอาน เป็นหนังสือเรียนที่นำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับหลักคำสอนที่เป็นทางนำจากอัล-กุรอาน เช่น ข้อห้ามเรื่องสุรา การพนัน สัตว์ที่ห้ามรับประทาน พฤติกรรมที่ต้องห้าม มารยาทต่าง ๆ อัล-กุรอานกับวิทยาศาสตร์ อัล-กุรอานกับสังคมศาสตร์ เป็นต้น โดยการเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่าน อรรถาธิบาย สรุปเนื้อหา และวิเคราะห์หลักคำสอนอายะฮ์ต่าง ๆ จากอัล-กุรอาน สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสันติสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังว่าหนังสือเรียนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักการอิสลาม และบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหนังสือ กรุณาแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอขอบคุณผู้เขียน คณะผู้ตรวจ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

21 มกราคม 2554

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 อัล-กูรฺอาน	1
- ชื่อของอัล-กูรฺอาน	2
- คุณลักษณะของอัล-กูรฺอาน	3
- ความสำคัญของอัล-กูรฺอาน	3
- คุณค่าและความประเสริฐของอัล-กูรฺอาน	4
- การอธิบายอัล-กูรฺอาน	5
- ประเภทของการอธิบายอัล-กูรฺอาน	6
- เงื่อนไขและมารยาทของผู้อธิบายอัล-กูรฺอาน	9
- มารยาทของผู้อธิบายอัล-กูรฺอาน	10
บทที่ 2 ทางนำจากอัล-กูรฺอาน	11
- คุณสมบัติของอัล-มุตตะกีน	12
- อิสรภาพในการนับถือศาสนาและการยึดมั่นในอิสลาม	16
- การเคารพภักดีสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ﷻ	19
- ประชาคมมุสลิมที่ประเสริฐ	22
บทที่ 3 ข้อห้ามบางประการจากอัล-กูรฺอาน	25
- สิ่งมีนเมาและการพนัน	26
- สัตว์ที่ห้ามรับประทาน	31
- พฤติกรรมที่ต้องห้าม	36
- บัญญัติการลงโทษผู้ผิดประเวณี	43

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

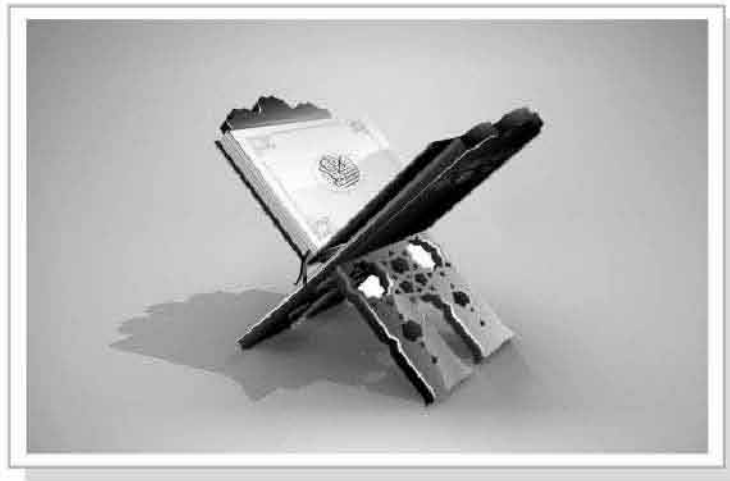
บทที่ 4 มารยาทบางประการจากอัล-กูรฺอาน	47
- สิทธิของญาติที่ใกล้ชิด คนยากจน คนเดินทาง และมารยาทในการอุปโภคและบริโภค	48
- มารยาทจากปรัชญาคำสอนของลูกมาน	52
- มารยาทในการเข้าบ้านผู้อื่น	57
บทที่ 5 อัล-กูรฺอานกับวิทยาศาสตร์	61
- พัฒนาการของมนุษย์กับข้อพิสูจน์ในการฟื้นคืนชีพ	62
- สันฐานของโลกและวิวัฒนาการของมนุษย์ในครุฑมารดา	72
- ธรรมชาติในการดำรงอยู่ของมนุษย์	77
- อำนาจอันยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺ ﷻ	82
บทที่ 6 อัล-กูรฺอานกับสังคมศาสตร์	85
- การปกป้องดูแลตนเองและครอบครัว	86
- การกตัญญูต่อบิดามารดากับการฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮฺ ﷻ	89
- ความหลากหลายทางชาติพันธุ์กับมาตรวัดคุณค่าของบุคคล	92
- การสมานฉันท์ระหว่างมุสลิมกับชนต่างศาสนิก	95

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❶
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❷
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❸ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ❹
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ❺ أَهْدِنَا
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ❻ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ ❼

อัล-กุรอาน

“อัล-กุรอาน” คือ คัมภีร์ที่เป็นทางนำสำหรับมนุษยชาติ ซึ่งอัลลอฮ์ ﷻ ได้ประทานแก่นบีมุฮัมมัด ﷺ โดยมีญิบริลเป็นสื่อกลาง อัล-กุรอานถูกประทานเป็นครั้งแรกในคืนอัล-ก็อดร อันเป็นคืนที่มีสิริมงคลและสำคัญยิ่งคืนหนึ่งในเดือนเราะมะฎอน อัล-กุรอานเป็นภาษาอาหรับ มีสำนวนโวหารและเนื้อหาไม่วกวน ไม่มีการขัดแย้ง ทั้งที่ถูกประทานลงมาเป็นตอน ๆ ในระยะเวลา 23 ปี ไม่มีการแก้ไขต่อเติมหรือเปลี่ยนแปลง ปราศจากข้อสงสัยใดๆ เป็นสัจธรรมอันถาวร การอ่านอัล-กุรอานถือเป็นอภีษะฮ์ที่สำคัญประการหนึ่ง

ชื่อของอัล-กุรอาน

อัล-กุรอานเป็นคำภาษาอาหรับ มาจากรากศัพท์ “เกาะเราะอะ” มีความหมายว่า “อ่าน” คำว่า กุรอาน เป็นคำอาการนาม (مَصْدَر) มีความหมายว่า การอ่าน เป็นชื่อที่ใช้เรียกกันเป็นที่แพร่หลาย กุรอาน หรืออัล-กุรอานมีชื่อเรียกอื่น ๆ อีก เช่น

1. อัล-ฟุรกอน (الْفُرْقَان) แปลว่า สิ่งจำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ (ซูเราะฮ์ อัล-ฟุรกอน อายะฮ์ที่ 1)
2. อัล-กิตาบ (الْكِتَاب) แปลว่า คัมภีร์ (ซูเราะฮ์ อัล-บะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 2 และ ซูเราะฮ์ อัล-คูกอน อายะฮ์ที่ 2)
3. อัล-ซิกร (الذِّكْر) แปลว่า ข้อตักเตือน (ซูเราะฮ์ อัล-ฮินญ์ อายะฮ์ที่ 9)
4. อัล-ตันซีล (الْأَنْزِيل) แปลว่า การประทานลงมา (ซูเราะฮ์ อัล-ฮุจรอฮ์ อายะฮ์ที่ 192)

คุณลักษณะของอัล-กุรอาน

สำหรับคุณลักษณะของอัล-กุรอานนั้นมีมากมาย ตามที่ระบุไว้ในอัล-กุรอาน เช่น

1. นูร (نُور) แปลว่า แสงสว่าง (ซูเราะฮ์ อัน-นิสาอ์ อายะฮ์ที่ 174)
2. ฮุดา (هُدًى) แปลว่า ทางนำ (ซูเราะฮ์ ฟุศสิลัต อายะฮ์ที่ 44)
3. เราะหมะฮ์ (رَحْمَةً) แปลว่า ความเมตตา (ซูเราะฮ์ อัล-อิสรออ์ อายะฮ์ที่ 82)
4. เมาอิเซาะฮ์ (مَوْعِظَةً) แปลว่า ข้อตักเตือน (ซูเราะฮ์ ชุนูส อายะฮ์ที่ 57)
5. ซิฟอา (سِفَاءً) แปลว่า การเยียวซา รักษา (ซูเราะฮ์ อัล-อิสรออ์ อายะฮ์ที่ 82)

ความสำคัญของอัล-กุรอาน

อัล-กุรอานเป็นสิ่งมหัศจรรย์ (الْمُعْجِزَةُ) มีคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ ไม่มีผู้ใดเลียนแบบให้เหมือนได้ ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวเป็นข้อพิสูจน์ว่าอัล-กุรอานเป็นพจนารถของอัลลอฮ์ ﷻ และเป็นการยืนยันว่านบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นรسلของพระองค์เพื่อมวลมนุษยชาติอย่างแท้จริง

อัล-กุรอานเป็นแม่บทกฎหมายที่รวมหลักการสำคัญของอิสลาม เป็นคำเตือนที่มีเหตุผลเป็นแนวทางอันเที่ยงตรง ไม่น่าจิตใจให้หันเหออกจากหนทางที่ถูกต้อง

อัล-กุรอานได้บ่งบอกถึงข้อมูลความจริงทางวิทยาศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ของมนุษย์ในภายหลังเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น การกำเนิดสิ่งมีชีวิต การกำเนิดโลก และจักรวาล เป็นต้น

นบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวถึงความสำคัญของอัล-กุรอานไว้มากมาย เช่น

“ในอัล-กุรอานมีข่าวคราวที่เกิดขึ้นก่อนพวกท่าน มีเรื่องราวที่จะปรากฏขึ้นหลังจากพวกท่าน และมีคำเตือนในกรณีที่เกิดขึ้นระหว่างพวกท่าน ที่จำแนกระหว่างสัจธรรมกับความเท็จ หากเป็นถ้อยคำที่เหลวไหลไม่ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามอัล-กุรอานเพราะความหยิ่งผยอง อัลลอฮ์ ﷻ จะทรงให้เขาพบกับความวิบัติ และผู้ใดแสวงหาทางนำอื่นนอกเหนือจากอัล-กุรอาน อัลลอฮ์ ﷻ จะทรงให้เขาตกอยู่ในความหลงผิด อัล-กุรอานเป็นสายเชือกอันมั่นคงของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นคำเตือนที่มีเหตุผล เป็นแนวทางอันเที่ยงตรง เป็นคัมภีร์ที่ไม่ทำให้เกิดความยากลำบาก

และสับสนในการออกเสียง และบรรดานักปราชญ์จะไม่รู้สึกอึดจากการแสวงหาความรู้จากคัมภีร์
อรรถรสในคัมภีร์นี้จะไม่มึนงงและสูญสิ้นด้วยการอ่านซ้ำเป็นเนืองนิตย์ และความมหัศจรรย์
จะไม่วันสิ้นสุด เป็นคัมภีร์ที่เมื่อพวกคุณได้ฟังแล้วอดไม่ได้ที่จะกล่าวว่า “แน่แท้ พวกเราได้ยิน
อัล-กุรอานอันมหัศจรรย์ซึ่งนำไปสู่ความถูกต้อง” ผู้ใดพูดตามอัล-กุรอาน เขาย่อมเป็นผู้ที่มีความ
สัจจะ ผู้ใดพิพากษาตามอัล-กุรอาน เขาย่อมเป็นผู้มีความยุติธรรม และผู้ใดชักชวนสู่หนทาง
แห่งอัล-กุรอาน เขาจะได้รับการชี้นำสู่หนทางอันเที่ยงตรง”

คุณค่าและความประเสริฐของอัล-กุรอาน

นบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

ความว่า “ผู้ที่ประเสริฐที่สุดในหมู่พวกเจ้า คือ ผู้ที่ศึกษาอัล-กุรอาน และสอนอัล-กุรอาน”
(รายงานโดยอัล-บุคอรี)

อัล-หะดีษบทนี้ได้บ่งบอกถึงคุณค่าและความประเสริฐของอัล-กุรอานทั้งในด้านการ
เรียน การสอน การอ่าน การท่องจำ และการทบทวน นอกจากนั้น ยังมีอายะฮ์อัล-กุรอาน
อีกมากมายเรียกร้องผู้ศรัทธาให้พิจารณาอัล-กุรอาน น้อมนำปฏิบัติตามบทบัญญัติของ
อัล-กุรอาน และสดับตรับฟังอัล-กุรอาน เช่น

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٤﴾

ความว่า “และเมื่ออัล-กุรอานถูกอ่าน จงสดับฟังอัล-กุรอานนั้นเถิด และจงสงบนิ่ง
หวังว่าพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา”

(สุเราะฮ์ อัล-อะอฺรอฟ อายะฮ์ที่ 204)

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿١١﴾

ความว่า “พวกเขามีได้ใคร่ครวญอัล-กุรอานดอกหรือ หรือว่าบนหัวใจของพวกเขา
มีกุญแจหลายดอกปิดอยู่”

(สุเราะฮ์ มุฮัมมัด อายะฮ์ที่ 24)

การอรรถาธิบายอัล-กุรอาน

การอรรถาธิบายอัล-กุรอาน หรือการตัฟสีร์อัล-กุรอาน เป็นศาสตร์สำคัญสาขาหนึ่ง
ของการเรียนรู้อิสลามศึกษา เนื่องจากการเข้าใจตัวบทของอัล-กุรอานที่ถูกต้อง จำเป็นจะต้อง
อาศัยการอรรถาธิบายอย่างถูกต้องเท่านั้น มีนักวิชาการได้ให้นิยามไว้ว่า

การอรรถาธิบายอัล-กุรอาน คือ วิชาที่เกี่ยวข้องกับอัล-กุรอานในด้านการอธิบายความ
และการให้รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิติบัญญัติ (أحكام) วิทยปัญญา (الحكم) และอื่น ๆ
ส่วนผู้อรรถาธิบายอัล-กุรอาน เรียกว่า อัล-มุฟัสสีร (المفسر)

คำที่ใช้แพร่หลายในการเรียนรู้วิชานี้ อีกคำหนึ่งคือ ตะอฺวีล (تأويل) มี 2 ความหมาย คือ

- ทศนะของนักวิชาการกลุ่มสะลัฟ (กลุ่มที่มีชีวิตอยู่ในช่วง 3 ศตวรรษแรกของอิสลาม) ได้ให้ความหมายเดียวกับคำว่า “ตัฟสีร์”

- ทศนะของนักวิชาการกลุ่มเคาะลัฟสมัยหลัง ให้ความหมายคำว่า ตะอฺวีล หมายถึง การตีความจากนัยภายนอกที่เปิดเผยไปยังนัยภายในที่ซ่อนเร้น

ประเภทของการอรรถาธิบายอัล-กุรอาน

การอรรถาธิบายอัล-กุรอานแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การอรรถาธิบายโดยการถ่ายทอด ในภาษาอาหรับเรียกว่า ตัฟซีร์บิรฺรฺวายะฮฺ (تَفْسِيرٌ بِالرِّوَايَةِ) หรือตัฟซีร์บิรฺนักลิ (تَفْسِيرٌ بِالنَّقْلِ) หรือตัฟซีร์บิลมะอฺญูร (تَفْسِيرٌ بِالْمَأْجُورِ) ตัฟซีร์ประเภทนี้ได้แก่ การตัฟซีร์อัล-กุรอานด้วยอัล-กุรอาน การตัฟซีร์อัล-กุรอานด้วยสุนนะฮฺ และการตัฟซีร์อัล-กุรอานด้วยคำพูดของเศาะหาบะฮฺ

■ ตัวอย่างการตัฟซีร์อัล-กุรอานด้วยอัล-กุรอาน เช่น

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ ۝..... ﴿٢١﴾

ความว่า “เราได้ประทานอัล-กุรอานลงมาในคืนอันจำเริญ”

(สุเราะฮฺ อัล-คุคอน อายะฮฺที่ 3)

อัล-กุรอานได้อธิบายคำว่า คืนอันจำเริญด้วยอายะฮฺที่ว่า

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۝ ﴿١﴾

ความว่า “แท้จริงเราได้ประทานอัล-กุรอานลงมาในคืนลัยละตุลก็อดรฺ”

(สุเราะฮฺ อัล-เกาะดร์ อายะฮฺที่ 1)

■ ตัวอย่างการตัฟซีร์อัล-กุรอานด้วยสุนนะฮฺ เช่น

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ ۝..... ﴿٢٣٨﴾

ความว่า “พวกเจ้าจงรักษาบรรดาละหมาด และละหมาดที่อยู่กึ่งกลาง...”

(สุเราะฮฺ อัล-บะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 238)

นบีมุฮัมมัด ﷺ อธิบายคำว่า “ละหมาดที่อยู่กึ่งกลาง” หมายถึง ละหมาดอัศรฺ และอธิบายคำว่า الْمُغْضُوبُ عَلَيْهِمْ “พวกที่ถูกกริ้ว” และ الضَّالِّينَ “พวกที่หลงผิด” ที่อยู่ในอายะฮฺที่ 7 ของสุเราะฮฺอัล-ฟาติหะฮฺ หมายถึง พวกยะฮูดียฺและนะศอรอ เป็นต้น

การตัฟซีร์อัล-กุรอานด้วยอัล-กุรอาน ถือเป็นการตัฟซีร์ที่อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ การตัฟซีร์อัล-กุรอานด้วยสุนนะฮฺ และรองลงมาคือ การตัฟซีร์อัล-กุรอานด้วยคำพูดของเศาะหาบะฮฺ ซึ่งถือว่าเป็นประเภทหนึ่งของตัฟซีร์บิลมะอฺญูร เนื่องจากเศาะหาบะฮฺอยู่ร่วมกับนบีมุฮัมมัด ﷺ และรู้เห็นการประทานอัล-กุรอาน และภูมิหลังต่าง ๆ ในการประทานอัล-กุรอานอย่างไรก็ตาม มีความจำเป็นจะต้องมั่นใจว่ารายงานต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการตัฟซีร์นั้นเป็นรายงานที่ศอฮิหฺเชื่อถือได้

2. การอรรถาธิบายโดยความคิดเห็น ในภาษาอาหรับเรียกว่า تَفْسِيرٌ بِالرَّأْيِ (ตัฟซีร์บิรเราะอฺยิ) หรือ تَفْسِيرٌ بِالذَّرَائِعِ (ตัฟซีร์บิลดิรฺรออะฮฺ) ตัฟซีร์ประเภทนี้เป็นตัฟซีร์ที่อาศัยเหตุผลและการใช้สติปัญญาเป็นพื้นฐาน ผู้ตัฟซีร์หรือมุฟัสสีร จำเป็นจะต้องมีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม นักวิชาการได้แบ่งตัฟซีร์ประเภทนี้ออกเป็น 2 ชนิด คือ

● ตัฟซีร์มะหมูด (تَفْسِيرٌ مَحْمُودٌ) ตัฟซีร์ที่ได้รับการยกย่อง ได้แก่ ตัฟซีร์ที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของชะรีอะฮฺ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาษาอาหรับ และวางอยู่บนพื้นฐานของการอิจญติฮาด (การวินิจฉัยทางศาสนา) ที่ถูกต้อง

- ตัฟสีร์มัฆมูม (تَفْسِيرٌ مَّذْمُومٌ) ตัฟสีร์ที่ได้รับการตำหนิ ได้แก่ ตัฟสีร์ที่ขัดกับเจตนารมณ์ของชะรีอะฮ์ กล่าวคือ เป็นตัฟสีร์ที่อาศัยอารมณ์และความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว เช่น

การตัฟสีร์ คำว่า “อิมาม” ดังที่ปรากฏในอัล-กุรอานว่า

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ ۖ..... ﴿٦٧﴾

ความว่า “วันที่เราจะเรียกมนุษย์ทุกคนด้วยอิมามของพวกเขา”

(สุเราะฮ์ อัล-อิสรออฺ อายะฮ์ที่ 71)

การตัฟสีร์คำว่า “อิมาม” ในอายะฮ์นี้ อาจหมายถึง แม่ โดยเข้าใจว่า “อิมาม” เป็นคำพหูพจน์ของอุมมที่แปลว่า แม่ แต่ความหมายที่ถูกต้อง คือ ผู้นำ ซึ่งในที่นี้หมายถึง นบีของแต่ละประชาชาติ บัญชีความดี หรือความชั่วของมนุษย์

3. การอรรถาธิบายโดยอาศัยการบ่งชี้จากสัญญาณและรหัสต่าง ๆ ในภาษาอาหรับเรียกว่า تَفْسِيرٌ إِشَارِي (ตัฟสีร์อิซารีย) ตัฟสีร์ประเภทนี้เป็นตัฟสีร์ที่ให้ความสำคัญกับความหมายภายในหรือความหมายที่ซ่อนเร้นของอัล-กุรอานที่คนทั่วไปมองไม่เห็น ผู้ตัฟสีร์ประเภทนี้จะเป็นนักเขียนที่ฝึกฝนในเรื่องเร้นลับและรหัสต่าง ๆ ในอัล-กุรอาน โดยอ้างว่าเป็นความรู้ที่อัลลอฮ์ ﷻเปิดเผยแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์เท่านั้น อย่างไรก็ตาม นักวิชาการมีทัศนะเกี่ยวกับตัฟสีร์ประเภทนี้ 3 ทัศนะ คือ

1. ไม่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เพราะอยู่บนพื้นฐานของอารมณ์และความคิดเห็น
2. เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เพราะเป็นการเปิดเผยจากอัลลอฮ์ ﷻ
3. เป็นที่ยอมรับด้วยเงื่อนไข ดังนี้

- จะต้องไม่ขัดแย้งกับความหมายภายนอก
 - จะต้องไม่อ้างว่าเป็นความหมายที่ถูกต้องเพียงความหมายเดียว
 - จะต้องไม่เป็นการตีความมากเกินไปและห่างไกลจากความหมายเดิมของคำ เช่น การอธิบายคำว่าสุลัยมานและดาวิด ในอายะฮ์ "وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ" หมายถึง ท่านอะลีได้รับมรดกความรู้จากนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นต้น
 - จะต้องไม่ขัดแย้งกับหลักชะรีอะฮ์และหลักทางปัญญา
- อย่างไรก็ตาม ทัศนะที่ 3 นี้ถือเป็นทัศนะที่มีน้ำหนักมากที่สุด

เงื่อนไขและมารยาทของผู้อรรถาธิบายอัล-กุรอาน

นักวิชาการได้กำหนดเงื่อนไขของผู้อรรถาธิบายอัล-กุรอาน (มุฟัสสีร์) ไว้ดังนี้

1. มีความเชื่อ (อะกีดะฮ์) ที่ถูกต้อง
2. ปราศจากความอคติและอคติ
3. มีความรู้เกี่ยวกับภาษาอาหรับและศาสตร์ต่าง ๆ ทางภาษาที่เกี่ยวข้อง
4. มีความรู้เกี่ยวกับหลักวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอัล-กุรอาน เช่น วิชาหลักการอ่านอัล-กุรอาน (الْقِرَاءَاتُ) หลักเอกภาพ (التَّوْحِيدُ) หลักมูลฐานทางฟิกฮ์ (أَصُولُ الْفِقْهِ) หลักมูลฐานทางอัล-หะดีษ (أَصُولُ الْحَدِيثِ) และหลักมูลฐานทางอิต-ตัฟสีร์ (أَصُولُ التَّفْسِيرِ) เป็นต้น
5. มีความเข้าใจอย่างละเอียดอ่อน สามารถให้น้ำหนัก และวินิจฉัยความหมายที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของชะรีอะฮ์ได้
6. เริ่มต้นตัฟสีร์อัล-กุรอานด้วยอัล-กุรอาน และแสวงหาสุนนะฮ์เพื่อมาอรรถาธิบายอัล-กุรอาน หากไม่พบให้ใช้คำพูดเศาะหาบะฮ์และคำพูดของตาบิอินตามลำดับ

มารยาทของผู้อรรถาธิบายอัล-กุรอาน

1. มีเจตนาบริสุทฺเพื่อศาสนา มิใช่เพื่อสินจ้างรางวัล
2. มีจรรยาบรรณที่ดีเป็นแบบอย่างแก่คนทั่วไป
3. เป็นผู้ปฏิบัติตามคำสอนของอัล-กุรอานอย่างเคร่งครัด
4. มีความละเอียดรอบคอบเกี่ยวกับการคัดสรรรายงานต่าง ๆ มาใช้ในการอธิบาย
5. มีความอ่อนน้อมถ่อมตนและสุภาพอ่อนโยน
6. เป็นผู้รักษาเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้รู้
7. มีความกล้าหาญต่อการเปิดเผยความจริง
8. มีความน่าเคารพและน่าเกรงขาม
9. มีความสุขุมและเยือกเย็น
10. มีวิธีการนำเสนอที่ดี

กิจกรรมชวนคิด

1. นักเรียนอธิบายความเหมือนและแตกต่างของการอรรถาธิบายอัล-กุรอานโดยการถ่ายทอด ความคิดเห็น และอาศัยการบ่งชี้จากสัญญาณและรหัสต่าง ๆ
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าและทำรายงานหัวข้อ “อัล-กุรอาน คัมภีร์อันทรงเกียรติ”
3. นักเรียนร่วมอภิปรายหัวข้อ “คุณค่าและความประเสริฐของอัล-กุรอาน”